

אותה בישיבה על הארץ כמנהג אבלים. אבל כהן גדול אינו יושב על הארץ, משום כבודו, אלא ידידיו בעלי הסעודה יושבין על הארץ, להראות שמצטערין עם צערו ומתאבלין עם אבלו, והוא מיסב בכבוד על הספסל.

וכשמברין אותו סעודת הבראה — כל העם הבאים לנחמו, מסובין על הארץ, והוא מיסב על הספסל.

ועתה ממשיכה המשנה בדיני מלך ומשפט המלוכה עד סוף הפרק.

המלך —

לא דן, אין מושיבים אותו בסנהדרין לדון אחרים, ולא דנין אותו אין הסנהדרין דנים אותו.

לא מעיד את אחרים, ולא מעידין אותו.

וכן לא חולץ לאשת אחיו, משום שגנאי היא לו לבוא לבית דין ותהא אשת אחיו רוקקת לפניו. **ולא חולצין את אשתו**, כשהמלך מת בלי בנים, אין אחיו של המלך מוציאים את אשתו בחליצה, כיון שאין הם מייבמים את אשתו, לפי שאין נושאים אלמנתו של מלך, ולכן גם אין אחיו של המלך חולצים לאשתו.

דין זה אמור בשבעה קרוביו של הכהן הגדול, לפי שיש חשש כי מרוב מרירותו על מותם הוא יבא ליגע במת. אבל יוצא הוא אחר מיטת אחרים שאינם קרוביו.

בזמן המשנה, נהגו מנהג אבלות בעת שחזרו מקבורת המת, שהיו העם עוברים על פני האבלים, שעמדו, וקיבלו דברי תנחומים. ובאה המשנה לומר, שהכהן הגדול אינו הולך בערוביבא עם כל העם כדי לנחם את האבלים, אלא הולך בצורה מכובדת.

וכשהוא מנחם את אחרים, דרך מנהג כל העם, עוברין בזה אחר זה, כדי לומר לאבל דברי ניחומים. ואילו הכהן הגדול, הממונה, סגן הכהנים, היה ממצעו בינו לבין העם. הממונה היה הולך בימינו והעם בשמאלו, והוא באמצע.

וכשהוא מתנחם מאחרים, כשמת לו מת, ובאים העם לביתו ועושים שורה לנחמו, כל העם אומרים לו: "אנו כפרתך", בנו תתכפר אתה. כלומר, מי יתן שנהיה אנחנו במקומך, לכל הראוי לבא עליך. והוא אומר להן: "תתברכו מן השמים".

אבל, אסור לו לאכול סעודה ראשונה של אבילותו משלו, ושכיניו ומיודעיו מביאין לו אוכל, וזו נקראת סעודת הבראה, ואוכלין

אסמכתא בעלמא, שהם [החכמים] גזרו לכהן גדול שלא יבא אחר מטת מתו כלל, שמא יטמא בהיותו נבהל על מתו, ולרום מעמדו לא ימנעוהו העומדים לפניו. וגם כי טומאתו הוא הפסד גדול שהוא המכפר על כל ישראל, והכל גזירה מדבריהם, וסמכו אותה למקרא הזה: "ועיין בפרוש הרמב"ן על התורה.

וכבודו שיהיה יושב במקדש כל היום, ולא יצא אלא לביתו בלבד בלילה או שעה או שתיים ביום" [אלא שרבי יהודה חושש שמרוב מרירותו יבוא ליגע, ומה שדורש מן הפסוק הוא רק אסמכתא בעלמא, ולכן כותב: מפתח ביתו או מן המקדש.

וכן כתב הרמב"ן בספר המצוות: "אינו אלא